

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยภูมิปัญญาชาวบ้าน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ในการเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยภูมิปัญญาชาวบ้าน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ในการสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลหลักสูตร และการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

2. ประชากร

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาประชากรทั้งหมด ซึ่งประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ที่เข้าร่วมในโครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยภูมิปัญญาชาวบ้าน ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในปีการศึกษา 2537 ซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอเมืองสงขลา จำนวน 3 โรงเรียน และอำเภออื่น ๆ อำเภอละ 1 โรงเรียน จำนวน 15 โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 18 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลคือ

2.1 ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยภูมิปัญญาชาวบ้านของโรงเรียน จำนวน 18 คน

2.2 ครูผู้สอนในกลุ่มประสบการณ์/รายวิชา ที่โรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ จำนวน 31 คน

2.3 ประชาชนชาวบ้าน ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยภูมิปัญญาชาวบ้านของโรงเรียน จำนวน 6 คน

รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 55 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ชนิด คือ

3.1 แบบสัมภาษณ์ แบบปลายเปิด จำนวน 2 ฉบับ คือ

3.1.1 แบบสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยภูมิปัญญาชาวบ้าน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นใน 4 ด้าน คือ

1) ด้านการสร้างหลักสูตร

1.1) หลักการ/แนวคิด เกี่ยวกับโครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยภูมิปัญญาชาวบ้านของโรงเรียน

1.2) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1.3) การกำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

1.4) การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

2) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้

2.1) การบริหารและบริการหลักสูตร

2.2) การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

- 3) ด้านการประเมินผลหลักสูตร
 - 3.1) วิธีการประเมินผลหลักสูตร
 - 3.2) ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผลหลักสูตร
- 4) ด้านการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร
 - 4.1) สาเหตุของการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร
 - 4.2) วิธีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

3.1.2 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน ในด้านการจัดทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล

3.2 แบบสังเกต สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน/ปราชญ์ชาวบ้าน ในด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผล

3.3 แบบศึกษาเอกสาร จำนวน 2 ฉบับ

3.3.1 แบบศึกษาโครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยภูมิปัญญาชาวบ้าน

3.3.2 แบบศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนจากแผนการสอน

4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

4.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) แนวดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมวิชาการ เอกสารโครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยภูมิปัญญาชาวบ้าน และศึกษาหนังสือ วารสาร เอกสาร และ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อนำข้อมูลมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

4.2 นำกรอบแนวคิดในการวิจัย มากำหนดชนิดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามความเหมาะสมของข้อมูลที่ต้องการศึกษา

4.3 นำกรอบแนวคิดในการวิจัย มากำหนดเป็นข้อคำถาม และนำมาสร้างเป็นเครื่องมือวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบศึกษาเอกสาร

4.4 นำแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบศึกษาเอกสาร ที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความครอบคลุม ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.5 นำแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบศึกษาเอกสาร ไปทดลองใช้ (Try out) กับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยภูมิปัญญาชาวบ้าน ในปีการศึกษา 2538 จำนวน 3 โรงเรียน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของภาษาและเวลาที่ใช้

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา เพื่อแจ้งให้ผู้บริหารโรงเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 18 โรงเรียน รับทราบและให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

5.2 ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ การสังเกต และการศึกษาเอกสารด้วยตนเอง ทั้ง 18 โรงเรียน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้รับผิดชอบโครงการ ครูผู้สอน การสังเกต และการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตาราง และตารางประกอบความเรียง

6.2 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูล มาสรุป อภิปราย และให้ข้อเสนอแนะ